

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

ระหว่าง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานอัยการสูงสุด

และผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรื่อง ความร่วมมือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน แก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน
การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย

หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ องค์การอัยการ และผู้ตรวจการแผ่นดิน มีภาระหน้าที่ในการปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพของประชาชน รักษาประโยชน์ของสาธารณะ แก้ไขเยียวยา บำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมจากหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการเคารพและการปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน เสริมสร้างมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม พัฒนาองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ประสานการพัฒนาระบบเครือข่ายองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่นและภาคประชาสังคม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดระบบ รูปแบบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่น ให้มีความอิสระ เป็นกลาง เข้มแข็งและดำเนินการปกป้องคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามที่มีผู้ร้องเรียนว่าบทบัญญัติกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและ มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครองตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า กฎคำสั่งและการกระทำอื่นใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายและฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหาย

และเป็นกรณีที่เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม รวมถึงเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายและกฎ ต่อรัฐสภา หรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ในกรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย การปฏิบัติ หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรมไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม และการตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนการพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือศาลปกครองในกรณีเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย แล้วแต่กรณี การดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น

อีกทั้งบัญญัติให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญที่แยกออกมาเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารเพื่อให้การทำงานได้อย่างอิสระในการปกป้อง ค้ำครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน และตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เสริมสร้างระบบการอำนวยความสะดวกทางคดีอาญารวมถึงการบังคับใช้กฎหมายให้รัฐสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบการป้องกัน และการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ตลอดจนการพัฒนากฎหมาย เพื่อสร้างกลไกในการรักษาผลประโยชน์ของแผ่นดิน และสาธารณชน พัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชน และส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามหลักกฎหมายสากล รวมทั้งส่งเสริมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์ตามบทบาท ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในการปกป้องคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน และตรวจสอบการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์

เป้าประสงค์

เพื่อประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยส่วนรวม โดยคำนึงถึงความถูกต้องและเป็นธรรม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย
๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาเพื่อยกระดับข้อความคิดด้านสิทธิมนุษยชนให้ทันต่อพัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชน
๓. เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยการตรวจสอบการกระทำและการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี
๔. เพื่อสนับสนุนการตรวจสอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นธรรม
๕. เพื่อประสานการพัฒนาเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่นและภาคประชาสังคม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ข้อตกลงความร่วมมือ

การดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงนี้ แต่ละองค์กรจะให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ตามกรอบภารกิจ และอำนาจหน้าที่ของตน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันด้านสิทธิมนุษยชน พัฒนาองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อยกระดับข้อความคิดด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง รณรงค์และเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิเสรีภาพ และการคุ้มครองสิทธิของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งติดตาม เฝ้าระวังและแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์
๓. พัฒนาระบบเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรวมตัวเป็นเครือข่ายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
๔. สนับสนุนและร่วมมือดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาสอบสวนตามข้อร้องเรียน ตลอดจนการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อประนีประนอมระงับข้อพิพาท เพื่อแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนของประชาชนจากความไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม
๕. สนับสนุนและช่วยเหลือการเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี
๖. ให้ความเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน หรือเสนอแนะในการจัดทำมีกฎหมายใหม่ รวมถึงข้อเสนอนแนะในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชน

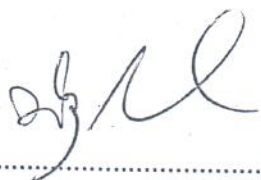
๗. ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือและให้ความเห็นทางกฎหมาย รวมถึงการใช้และการตีความ
ข้อกฎหมาย

๘. ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านข้อมูลและข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงการสื่อสารระหว่าง
หน่วยงาน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

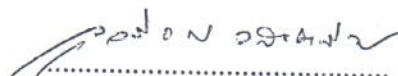
ข้อตกลงความร่วมมือนี้อาจมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมเพื่อความเหมาะสมได้
โดยได้รับความเห็นชอบจากทั้งสามฝ่าย

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ได้ทำขึ้นเป็นสามฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถือไว้ฉบับหนึ่ง อัยการสูงสุดถือไว้ฉบับหนึ่ง และผู้ตรวจการ
แผ่นดินถือไว้ฉบับหนึ่ง โดยทั้งสามฝ่ายได้ลงนามร่วมกันและมีผลถือปฏิบัติตามบันทึกความร่วมมือนี้
นับแต่วันที่ลงนามเป็นต้นไป

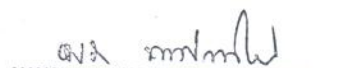
ลงนาม ณ วันที่ ...๑๐... เดือน ...สิงหาคม... พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายปราโมทย์ ไซติมงคล)
ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(นายจูลสิงห์ วสันตสิงห์)
อัยการสูงสุด

(ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์)
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ